

Arkeologisk arkivrapport 1982:3

RAPPORT ÖVER
GÖTEBORG 45, 46 DELSJÖN
BOPLATSOMRÅDE, STENÅLDER

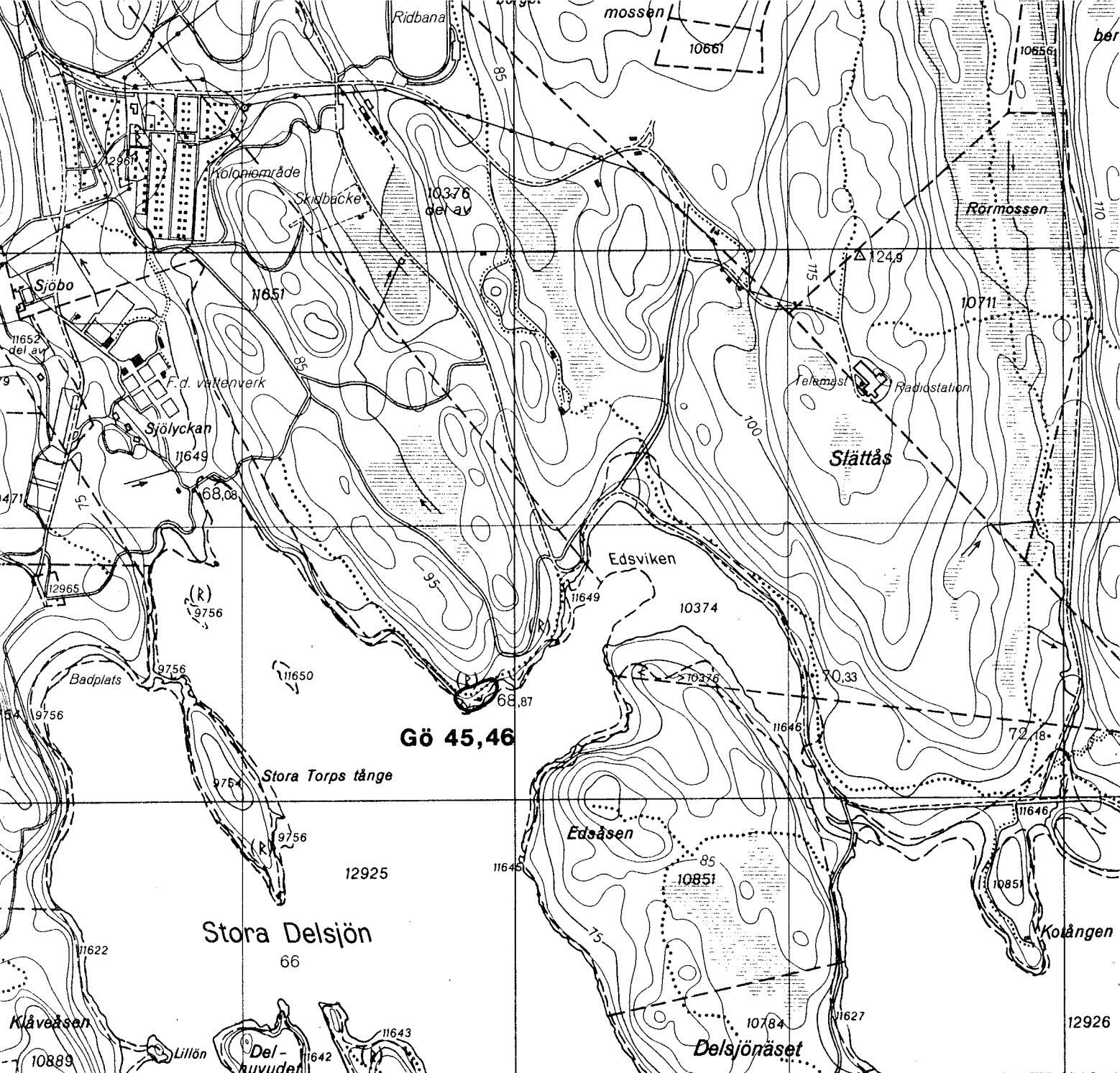

Fig 1.

Ekonomisk karta med undersökningsområdet markerat.

Skala 1:10 000

Översikt. Skala 1:50 000

Economic map with investigation area marked.

Scale 1:10 000

Survey map. Scale 1:50 000

GÖTEBORG 45, 46 BOPLATSOMRÅDE, STENÅLDER

Hans Manneby

Med anledning av planerad gångväg provundersöktes boplatsen Gö 45 och fyndplatsen Gö 46 vid Stora Delsjön i Göteborgs kommun. Rikligt med redskap och avslag av flinta har tidigare hittats inom boplatssområdet. Fynden kan allmänt dateras till äldre stenålder. Provundersökningen gav inga nya fynd. Det är dock sannolikt att eventuella lämningar ligger under nuvarande vattennivå. Undersökningen längs den planerade gångvägen är avslutad, medan fornlämningarna i övrigt fordrar vidare undersökning vid eventuell fortsatt exploatering.

MILJÖ

I östra delarna av Göteborgs kommun ligger Delsjöns fritidsområde, en inlandsmiljö med bergsområden, sjöar och skogsmarker. På norra stranden av Stora Delsjön ligger fornlämningarna Gö 45 och Gö 46 (fig 1). Den förra ligger på en udde med en svagt sluttande strandplan mot söder, den senare på en brant klippudde. Höjden över havet är omkring 68 m.

Då Göteborgs fritidsförvaltning planerade att anlägga gångvägar som leder genom fornlämningarna Gö 45 och 46, blev det aktuellt med en provundersökning. Provundersökningen beräknades till en dag i fält för en arkeolog och en grovarbetare.

FORSKNINGSHISTORIK

Boplatsen Gö 45: Julafton 1933 hittade arkeologen och överläraren J Alin tre kärnyxor på en udde på norra stranden av Stora Delsjön. (Fig 2). Vattnet i sjön stod då omkring 1 m under normalvattenståndet. Yxorna låg 0,5 m över dåvarande vattennivå. Under åren 1934 - 1937 och 1939 samlade amatörarkeologen Harry Hallberg in åtskilligt med avslag och spån av flinta från samma udde. Materialet överläts sedan till museet. Även vid de båda fornminnesinven-

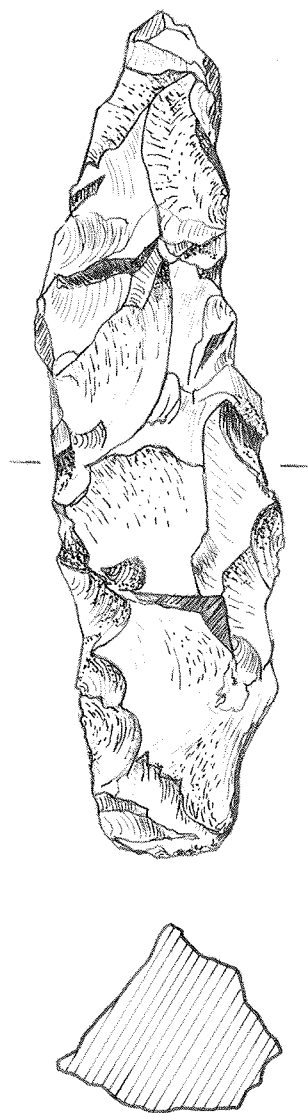

Fig 2.
Kärnyxa. Skala 1:1. Core axe. Scale 1:1.

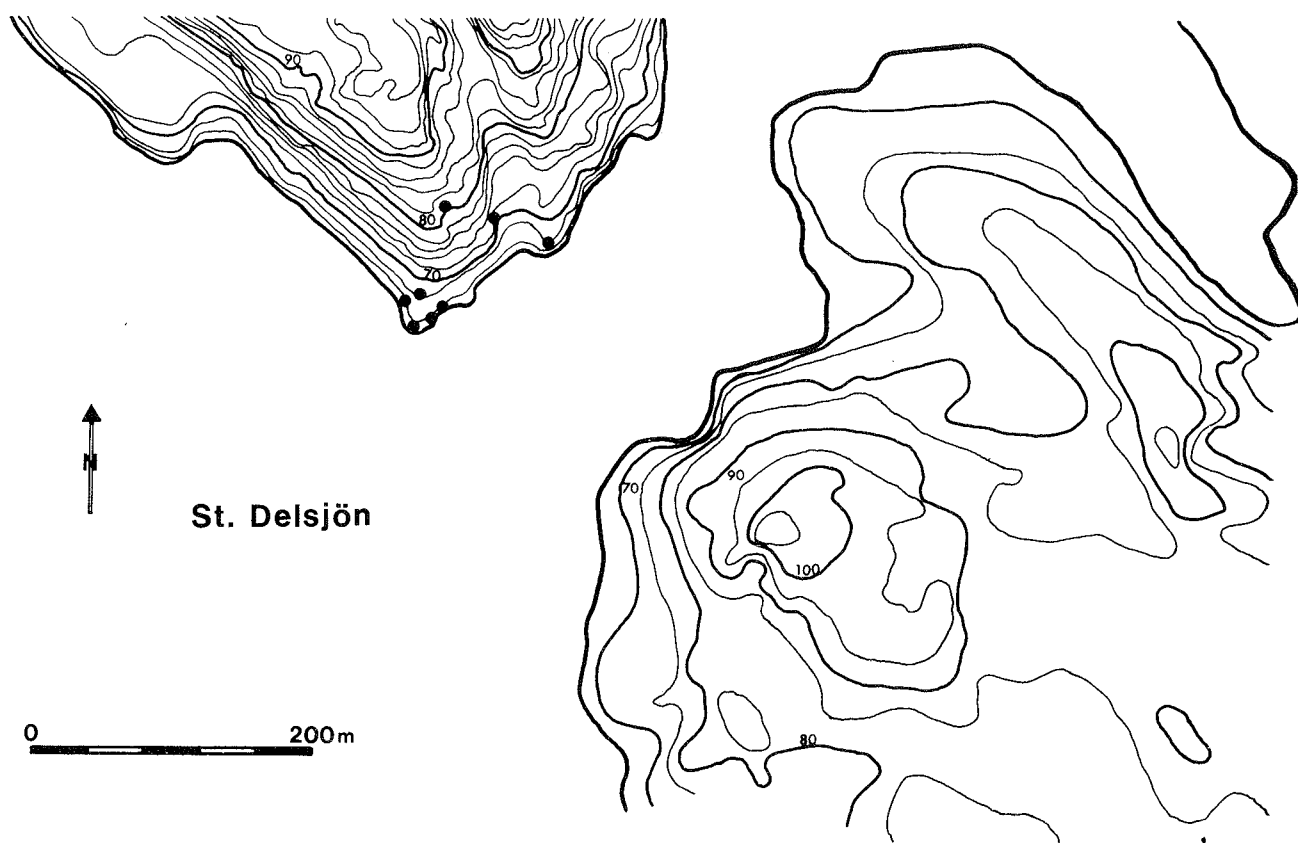

Fig 3. Plan med provgroparna markerade. Plan view showing test pits.

teringarna 1968 och 1973 hittades på platsen sammanlagt ett tiotal flintavslag. I Riksantikvarieämbetetets fornlämningsregister har udden beskrivits som boplats.

Fyndplatsen Gö 46: På 1930-talet plockade Harry Hallberg flinta i strandområdet ca 25 m nordost om boplatsen Gö 45. Ett 30-tal flintor, avslag och redskap överläts till arkeologiska museet. Enstaka flinta kunde också här konstateras vid fornminnesinventeringen 1968. I Riksantikvarieämbetetets fornminnesregister registrerades lokalen som fyndplats för slagen flinta.

Det insamlade flintmaterialet från de båda lokalerna ger en allmän datering till äldre stenålder.

UNDERSÖKNING - RESULTAT

Syftet med provundersökningen var att lokalisera och dokumentera eventuella arkeologiska lämningar inom

de delar av Gö 45 och 46 som berördes av den planerade gångvägen. De båda fornlämningarna undersöktes genom grävning av 8 st provgropar, dels i själva gångvägsträckningen, dels i marken runtomkring. (Fig 3). Lagerföljden registrerades i samtliga gropar. Det fanns ingen flinta eller annat av arkeologiskt intresse i provgroparna.

Normalvattenståndet i Stora Delsjön är idag omkring 67,40 m ö h, med några centimeters variation upp eller ner. Enligt uppgift från Göteborgs Vatten- och avloppsverk har vattenståndet, sedan åtminstone 1920 och fram till omkring 1968-70, normalt legat mellan ca 66,5 och 67 m ö h. Detta innebär att man sannolikt kan utgå från att de kärnyxor som Alin hittade "0,5 m över lågvattnet på julaftonen 1933" (då Stora Delsjöns vattenyta låg ca 65,5 - 66 m ö h), låg på en nivå av ca 66 - 66,5 m ö h. Det är således 1 - 1,5 m under nuvarande vattennivå. Även fler av de tidigare fynden kan ha hittats på

nivåer som nu ligger under vatten. En del av förklaringen till att provundersökningen inte gav några fynd, kan alltså vara att de lämningar som eventuellt finns kvar ligger under nuvarande vattennivå.

Undersökningen längs den planerade gångvägen är avslutad medan fornlämningarna i övrigt fordrar vidare undersökning vid en fortsatt exploatering.

SUMMARY

A test investigation was made of dwelling site Gö 45 and find site Gö 46 beside Stora Delsjön lake in the urban district of Gothenburg,

since a footpath had been planned there. A good many tools and flint flakes have previously been found within the dwelling site area. The finds can be generally dated to the early Stone Age. The investigation provided no new finds. It is, however, likely that possible remains lie beneath the surface of the water. The investigation along the planned footpath is concluded, although the remains otherwise will require further research, if there is to be continued development.

I GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUMS
ARKIV:

Administrativa uppgifter
Lagerföljdbeskrivning